

GƏDƏBƏY FİLİZ RAYONUNUN QARADAĞ FİLİZ MAQMATİK SİSTEMİNİN YERLƏŞMƏ QANUNAUYĞUNLUĞU

Nəsirli N.Y. –I kurs magistranı

Bakı Dövlət Universiteti

Gədəbəy filiz rayonunda Kiçik Qafqaz meqantiklinorisinin geoloji inkişafının mezotetis mərhələsində, xüsusilə də orta yura yarusları vaxtında bu ərazi intensiv yetgin adalar qövsü şəraitində mürəkkəb geoloji proseslərə cəlb olunmuşdur. Bu səpgidə intensiv vulkanizm və onunla komaqmatik olan olan pluto-nizm prosesi baş vermişdir Qaradağ filiz maqmatik sistemi isə Atabəy-Slavyanka plagiogranit intruzivinin ətrafında yerləşməklə bayos yaşlı vulkanitlərin metasomatik yolla dəyişərək, Mis -molibden porfir yatağını əmələ gəlməsinə zəmin yaratmışdır.

Adı çəkilən intruziv leykokrat və normal turş tərkibli plagiogranitlərdən ibarət olub iki fazada formalaşmışdır. Intruzivin apikal hissəsində isə kifayət qədər iri peqmatit formalı qranitoidlər müşahidə olunur. Həmin qranit peqmatitlərdə radial şüalı qara rəngli metal parıltılı turmalin müşahidə olunur. Turmalin olması və təmas vulkanitlərin intensiv kaolinləşməsi bazan isə hematitləşməsi və kvarsitləşməsi onu göstərir ki plagiogranit intruzivinin qalıq ərintisi uçucularla zəngin olmuşdur. Həmin uçucular riolitlərə metasomatik yolla təsir edərək onları adları çəkilən metasomatitlərə çevirmişdir. Bu metasomatitlər isə mis-molibden filizləşməsinin yerləşməsinə zəmin yaratmışdır.

Beləliklə Gədəbəy filiz rayonunun filiz maqmatik sisteminin formalaşmasında üst bayos yaşlı plagiogranit intruzivinin həlledici rolu olmuşdur.